

Rerum Naturalium Fragmenta

No. 122

<i>Szemere László: Árt-e a fának a varjúkolónia?</i>	3
Csíksomlyó	10
A vármegyei aljegyzői állás betöl- tése	11
Két vármegyei aljegyzői állás	12
Házasság	12
Törvényhatósági közgyűlés	13
A honvédség köréből	19
Tanárok, tanítók és más érdek- lődők figyelmébe!	20

Budapest
1937

.

Rerum Naturalium Fragmenta

Jaskó Sándor szerkesztése:

Budapest II., Lövőház-u. 22/a

Árt-e a fáknak a varjúkolónia?

Írta: Szemere László

Varjúkolónia cím alatt tömegesen levő varjú-, – tehát csakis vetési varjúfészkekre gondolunk, amelyek egy fán is bőségesen vannak, a szomszéd fán is, hogy aztán a fészkek százai jogcímet adjon tollunknak arra, hogy telepről, kolóniáról írassunk. Más varjúféleségünk nem költ sokadmagával, a hamvas-varjú, a szarka mind szétszórtan költenek, a csóka az meg legszívesebben a vetési varjak fészektelepén költ, ha van ott neki alkalmas odú. Tehát miként máskor is csatlósa néhány csóka a vetési varjú-seregnek, azonképpen a fészkelő telepükön is csak a társaságukban marad, hogy milyen makacsul, arra is ki fogok térni.

Egy-egy fészkek alig árthat egy-egy fának, ha még olyan nagy is. Azonban ha sok fészkek van valamely fán, akkor az azt meg-sínyli. Hogyan s miként, sorra ejtem.

Azon kezdem, hogy szülőfalumban Lasztoméron, Zemplénben, jóformán a varjakkal nőttem fel, a szülői házat övező úgy négyholdas erdőcskében évről-évre volt varjúkolónia, melynek lakóit akaratlanul is megfigyelhettem. Egy-zsivajjá olvadó lármájuk nem volt nekem kellemetlen, azaz hogy ma sem az, lehet, hogy csak a gyermekkor emlékezete jogcímén. (Mert nővéreim, akik tartósabban hallgatták időnként a kora reggeltől estig meg nem szűnő károgásukat, e téren nem voltak velem mindenkor egy véleményen!)

E tavaszon (1937. április) úgy egy hetet otthon töltve, volt időm a varjúkolónia életét megfigyelni.

És az immár ifjúságom óta eltelt 30 év helyi tapasztalatait is leszűrhettem, ha nem is voltam otthon minden tavaszon. Erdőcskékben s a mellette levő kertben évről-évre van vetési varjúkolónia, a fészkek száma 25—200 között ingadozhatott. Ez évben 143 van, illetve volt április 8-án. Már régebben feltűnt az, hogy egyes topolyákon, leginkább ezüst nyárfán, soha egyetlen varjúfészek sem volt. És azoknak a fáknak dús, terebélyes koronája dacolt az egymásra torlódó negyedszázadokkal. Századokkal nem dobálódzhatnak.

Boldogult atyám az erdőcskét a hetvenes években ültette, de amint mondotta, már ott talált vagy nyolc nyárfát. Legfeljebb az a nyolc fa lehetett közel 100—100 éves, a többi 60-70 év között való.

Mint érdekességet felemlítem itt azt, hogy a közül a nyolc öreg nyárfa közül egy állott egészen 1932-ig, mikor is sógorom kivágta. Átmerője e kolosszusnak pont két méter volt.

Hát ezen a fán sohasem volt varjúfészek. És egy másikon sem, amely kertünk közepén állott, amelyet azonban meg atyám kivágatott, mintegy családi közkívánatra. Mert hatalmas koronájával egy kisebb konyhakertnek való helyet árnyékkolt be, mit a gazdasszonyok nem tűrhettek. Atyám, ő ott hagyta volna, míg csak magától ki nem dűl, annyira szerette a fáit.

Az imént említett két méter törzsátmérőjű fával egy vonalban meg több, a gyerekkoromban még valamivel vékonyabb topolya díszlett, amelyek mind természetes halállal múltak ki, azaz mikor már erősen megodvasodtak, kidöntötte őket a vihar. (Egyik nővéremet csaknem baleset érte egy ilyen alkalommal!).

Azokon a megodvasodott, hozzá tehetem, idő előtt megüregesedett fákon mindig sok varjúfészek volt. Gyanúba vehettem tehát a varjúkolóniát, mint a fák pusztulásának siettetőjét.

Sógorom, ki jelenleg az ősi birtokon gazdálkodik, ugyancsak azt figyelte meg, hogy azok a fák maradnak csak egészségesek, melyeken nincs sűrűn fészek, illetve régi fészek sem volt.

Úgy emlékszem, valahol olvastam, vagy hallottam arról, hogy a fészektelep árt a fának, azért, mert a madarak ürüléke bemocskolja a leveleket s így azokat élettani működésükben akadályozza. Ez lehetséges, de ennél szembetűnőbb, illetve nyomatékosabb kártételekről is beszámolhatok megfigyeléseim alapján.

Egy ezüstnyárfán – különben most már csak ilyen van, jegenyénk, rezgőnyárfáink kipusztultak – 20 varjúfészek van, ennyi azonban más fán egyen sincs, egy-egy fán a számuk 1–14 között van.

10–20 varjúfészekhez temérdek gallyacska kell, mire azok elkészülnek. Mert a fészek építése közben sok gally a földre pottyan. Ezekért ritkán száll le a varjú a földre, bár emberi logika szerint helytelenül cselekszik. Nem, ő inkább újabb gallyat tör le a fa koronájának tetejéről, lehetőleg épülő fészke közeléből. Míg a gally letörésével bajlódik, öt gallyat is felhozhatna a földről.

Szóval a varjú a legtöbbször azokból a gallyakból építi fészket, amelyeket azon nyersen a fészket tartó fáról tördel. Csak a bélésnek válót hozza távolabbról, ha nyírfa van a közelben, akkor feltétlenül arról, mert annak vékony, hajlékony vesszői

igen alkalmasak a fészek belsejének kiformalására. A további bélés már fűféle s szőr.

Régebben néhány nyírfa is díszlett portánkon, amelyeket a vetési varjak tettek tönkre az írt okból, csakis azon egy okból, mert azokon legfeljebb ha 1—1 szarkafészek volt, de több fészek soha.

Nyárfán kívül tölgyfán is van erdőcskénkben több-kevesebb varjufészek, bár egyen se tömegesen. A tölgyek az előírt 60—70 év alatt csak félakkora vastagságra nőttek. Ilyen korú nyárfáink 70—110 cm átmérőjűek, a tölgyek félakkorák!

A tölgyfa gallyait is tördelte a varjú, habár azzal tovább bajlódott, mint a törékenyebb nyárral. Nemcsak elképzelhető, de jól látható is – már mint távcsövön át, – hogy a fészekkel bőven megrakott fa koronája meggyérül, csonkák, száradásnak is indulnak, hogy évek során a száradás mind lejjebb terjedve aztán a fa egy részének kiszáradását eredményezze. A bajt a megmaradó lombozat beszennyezése persze még tetézi.

A pizok más formában is okozott kárt. Málnás volt, illetve van is egy hatalmas nyár alatt.

Megint helyesbítenem kell, a málnás csakugyan megvan, de a nyárfa nincs: a varjak ürüléke úgy beszennyezte a málna termését, hogy az alig volt élvezhető, főként tartós száraz időn.

Mert meg azt is meg kell említenem, hogy a varjak a költési időszakon túl is erdőcskénkben tanyáztak, előszeretettel éjjelezve egy-egy kiszemelt fán. Tehát a lombozat beszennyeződése nem szűnt meg a varjú-fiak kirepülésével. Így a málnatermés is

kárba ment egészen addig, míg a kérdéses topolyát ki nem vágták.

Hogy egy vastagabb ág elhalhat, ha végeit, gallyait folyton letördelik, hihető. De hihető az is, hogy a letört gallyakon át fertőződik a fa olyan gombák spórájával, amelyek aztán előbb a fa vörös korhadását, azután odvasodását idézik elő. Midőn azt láttuk, hogy azok a fák, amelyeken nem volt varjúkolónia, tovább éltek a többinél, akkor mind az írtakat egybevetve, bátran leszögezhetjük azt, hogy a fészkekkel dúsan megrakott fa hamarabb kipusztul.

Ezt különben más viszonylatban is megfigyelhetjük. Valamely mocsárban tengődő rekettyén van alkalmilag számos fészek, batlák, gémek stb. telepe. Azok mind afféle megtépázottak, szemben a fészek nélküli testvéreikkel.

Ezzel cikkemet le is zárhatnám. Azonban az egy heti figyelgetés némi más részletét is szabadjon felemlítenem.

Először is a csókákra térek ismét vissza. Atyám, mint írtam, nem igen vágatott ki címeres öreg fát. Volt tehát a hatalmasabbakon odú is, ha nem is sok. A varjak csatlósai, a csókák, azokban költöttek. S részben a vörös vércsék is. Most a megmaradt fákon nagyobb odú nincs s így ínségbe jutottak a csókák. De ők azért itt vannak s egyelőre tanácstalanul lézengenek. Egy pár házunknak egyik használaton kívül álló kéményébe hordja a gallyakat. Talán egy téglá elrekesztette a kéményt, látni is a hiányt a kémény peremén.

Megjegyzem, hogy csókáéknak jobb tanyájuk is lehetne, mint egy felül mégis csak nyílt kémény. Házunk padlásán, a magas-

ra emelt falon lőrés-szerű íves kis ablakok vannak, díszül a háznak, meg világításul a padlásnak. Az ablakok egy része szalmával van eldugva s ezekben minden évben tanyázik 2—3 pár vörös vércse. Ilyen kis ablak bőven van, csókáéknak is jutna.

Sógorom néhány ablakot belülről sodronyos üveggel befedett, hogy a vércsecsaládot jobban figyelgethesse, s macska, foxi s tojásra éhes inasfélék kárt ne, tehessenek bennük.

Talán akart is egy csókapár fészket rakni egy ilyen részbe. Mert egynek alatta a földön egy egész halom nyárfa-gallyacska hevert, jeléül annak, hogy valamely madár azokat oda hordta, majd meg kilökdöste. Feltételezhető, hogy a csókák hordták a gallyat, talán el is készült fészük, azt a vércsék elfoglalták, de nem birtokolhatták, mert a csókák bosszúból szétszedték a fészket.

E lakásvillongást nem figyelhettem meg, de a vetési varjak logikája után így adhatom össze a dolgokat. Azoknál ismételten megfigyeltem a bosszúállás e nemét régebben kékvércsékkel kapcsolatban. E madarak is kiegészítői a fentebb már jelzett társaságnak, jelenleg azonban ők még nem érkeztek meg vándorútjukról. (Április elején figyeltem!)

Hanem egy pár vörösvércse a megfigyelési idő alatt éppen ingadozott két honalapítási eshetőség között. Egy fali rés (kis ablak) volt az egyik, a másik egy tölgyfán álló magányos varjúfészek. Folyton e két pont között közlekedtek ide-oda, már mikor az élelemszerzés felől ráérték. A varjú tojásai már hazaérkezésemkor (április 2.) a földön heverték, persze összetörve. A fészekben hol varjú ült, hol vércse.

A vércse nem erőszakkal túrta ki a varjút, hanem amikor az kiszállt, berepült a helyére s abban igazi »fészkelő« mozdulatokkal tipegett, forgott, valószínű, hogy a varjú tojásait is így tolt ki a fészekből, ahelyett hogy a lábával emelte volna ki őket. Az érdekelt varjúpár a fészek felé szállt egy-egy gallyra; tanácstalanul nézve a birtokháborítást. Támadni nem mertek, de a bosszút forralták.

Megfigyelési időm vége felé észleltem, hogy a vörös vércsepár által elfoglalt fészek, mely eladdig dús, tömött volt, meggyérült, átlátszó lett, akárcsak valamely gerlefészek.

Szóval a varjak szétszedik. Sógorom is említi, hogy már két más fészek jutott hasonló sorsra, ugyancsak magányosan állók. A bosszúból szétszedett fészkek gallyait a varjak nem dobálják le a földre, hanem újabb építésű fészkeikhez hordják.

Április 8-án a legtöbb varjú tojásain kotlik, fiak még nincsenek. De az az elcsukló károgás, ételkérés, ami lárma később a fiak révén megsokszorozódik, most is hallható.

A hímek ugyanis etetik fészken kotló párjukat. Jól megfigyelhettem ezt a távcsővel. A mezőről hazatérő hím elé kiszáll a fészekből a tojó, – szélére a fészeknek, vagy egy-két arasszal arrébb – azután száját kitátva, szárnyait verdesve eseng az ételért. Mintha csak azt károgná: »Adj ennem, hisz lám éhes vagyok«. De a hím egy ideig látszólag közömbösen ül az ágon: Később felborzolja tollát, felöklendi torkából a falatokat s tátozó szájába dugja éhségtől szinte reszkető párjának.

Konok férjet is láttam. Nem adott enni párjának, hanem, ahogy az élébe szállt, ment volna a tojásokra kotlani. Ezzel arra utalta

volna párját, hogy menjen a mezőre élelmet keresni. De az megelőzte, féltő gonddal azon éhesen visszaült tojásaira! A legtöbb hím azonban táplálékkal dúsan megrakodva tér haza, ami látszik is, mert a torok bőre – hol tolla nincs is – jól kidomborodik.

Szóval varjúék társadalmában is különféle egyéniségek vannak, ott is vannak hanyagabb férjek, de azzal a nyomatékosabb különbséggel, hogy ha már ételt nem hajlandók hordani párjuknak, hát legalább a kotlásban felváltják őket. Az emberi konok férjek nemcsak hogy b. nejeikkel nem törődnek, de sok esetben gyermekeikkel sem!

(Növényvédelem, 1937, vol.13, p.91-93)

Csíksomlyó

A csíksomlyói tanítóképezde III-ad és IV-ed éves növendékeinek céllövészeti kiképzése serényen folyik, a növendékek most már a katonai lőtérrel éles tölténnyel gyakorlatoznak minden szombaton délután.

A növendékek ily irányú oktatásával a helybeli zászlóaljparancsnok részéről Szemere László tart. hadnagy van megbízva, a képezde részéről Ébner Sándor képezdei tanár.

(Csiki Hírlap, vol.4, no.20, 1914. máj. 12., p.3)

A vármegyei aljegyzői állás betöltése.

Köztudomású, hogy dr. Élthes Gyula árvaszéki ülnökké való megválasztása folytán a múlt év közepe óta előbbi állása betöltetlenül van.

Mindég úgy volt és úgy kellett lennie, hogy a pályázatot nemcsak a megüresedett állásra hirdették, hanem arra és egyúttal az ennek betöltésével megüresedő többi állásokra is.

A tavaly ez nem így történt. Kihirdették az árv. ülnöki állásra a pályázatot, de szó sem volt arról, hogy az esetleg ezen választás folytán megüresedő más állás is betöltetik.

Azután még több, talán három törvényhatósági közgyűlés is tartatott, mely a választást megejthette volna, de a pályázat kihirdetése elmaradt.

Suttogva beszélnek az ügyről már hosszabb ideje s e suttogás következése a mai vármegyei élet cudar alattomoságainak egyértelmű elítélése.

Látja, tudja minden intelligens ember, hogy itt egy állást tartogatnak valaki számára s nem akarják észre venni, hogy az eljárás indító okaival egyre többen foglalkoznak s bizalmas körben, hol ezt, hol azt gyanúsítják. Bár tudnánk, hogy kinek keze játszik ez ügyben, hogy a nyilvánosság előtt személyéről le vehetnénk a fátyolt, mellyel takarózik.

Az alispán úr utána tudna járni annak, hogy ez a dolog miként eshetett meg. Azt hisszük, hogy nemcsak neki, hanem a várme-

gyének érdekében állana ez, mert hiszen többször panaszkodott, hogy nincs elegendő segéderője s a restancia egyre szaporodik. Ezt az ügyet jó lenne a legközelebbi törvényhatósági gyűlésen is felhozni, hogy tisztáztassék az a kérdés, ki volt az a közigazgatási szakember, kinek érdekében annyi ideig várakozott – egy megürült állás. (*Beküldetett.*)

Mint értesülünk, az egyik állást illetékes helyen Szemere László közíg. gyakornoknak ígérték. Helyes; de nevezett már ötödfél éve díjtalan gyakornoka megyénknek, s az állást bizonyára elfoglalhatta volna már ősszel is! Szerk.

(*Csiki Hírlap, vol.4, no.11, 1914 már. 14, p.3*)

Két vármegyei aljegyzői állás

Két vármegyei aljegyzői állás kerül betöltésre a májusban tartandó törvényhatósági rendes közgyűlésen. (Az egyik dr. Élt-
hes Gyulának múlt évi megválasztásával, a másik Szász Gyulának nyugdíjaztatásával került üresedésbe.) A pályázatot Fejér Sándor alispán már kihirdette, e szerint a pályázati határidő május 3.

A két aljegyzői, valamint az ezen állások betöltésével megüresedő egyéb állásokra pályáznak: Domokos Sándor, h. vm. aljegyző, Eröss József szolgabíró, dr. Sípos Lázár, Szemere László, Fejér György és Kovács Árpád közíg. gyakornokok.

(*Csiki Hírlap, vol.4, no.16, 1914. ápr. 18., p.3*)

Házasság.

Szemere László tartalékos honvédhadnagy május 18-án tartotta esküvőjét özv. Zayzon Jánosné leányával, Ilonkával.

(*Csiki Lapok, vol.27, no. 20, 1915. május 19., p.4*)

Törvényhatósági közgyűlés.

Csíkvarmegye törvényhatósági bizottsága f. hó 12-én tartotta rendes tavaszi közgyűlését.

Napirend előtt a főispán indítványozta, hogy a gyűlés a királyt betegsége elmúltával, a trónörököszt pedig születésének 50-ik évfordulója alkalmával hódoló felirattal üdvözölje, a mit a közgyűlés elfogadott.

Fejér Sándor alispán terjesztette elő ezután jelentését, mely a közigazgatás állapotát ismertette. A jelentés igen helyesen mutatott rá arra, hogy a községi szükségletek oly nagy mérvben emelkedtek, hogy a hiányt némely községben 300%-ig is felmenő községi pótdadókkal kell fedezni, ami a községi lakosságra nagyon súlyos terhet ró, s tömeges kivándorlásra és elnéptelenedésre vezethet.

A jelentés tarthatatlannak mutatja ki azt, hogy néhány képviselő-testületi tag a most érvényben levő törvény szerint a község lakosaira a fizetendő állami adónak többszörösét vetheti ki kötelezőleg pótdadóban, holott az állami adónak csekély százalékkal való emelése is a törvényhozásban rendszerint nagyobb nehézségekkel jár és a vármegyei pótdadót is, mely 5%-ig terjed, törvényhozási felhatalmazás nélkül átlépni nem lehet.

Éppen ezért volt helyes rámutatni arra, hogy a községi pótdadó mértéktelen növekedésével szemben állami segítség szükséges.

Az alispáni jelentés sok egyéb, a közigazgatás feladatait érintő kérdésekről számolt be, de mégis van olyan kérdés, melyről

nem emlékszik meg. Mindnyájan tudjuk, hogy a lefolyt évek alatt a parlamenti harcok következtében törvényhatóságok és más testületek különböző átiratokat küldöttek meg egymásnak, határozataiknak támogatása s e célból az országgyűléshez felirat megküldése végett.

A választójog, a román kérdés, az esküdtszéki és sajtójavaslatok s egyéb ügyekben az átiratok tömege érkezett a legutóbbi idők alatt vármegyéktől, városoktól, az Emkétől stb., melyek mind eltűntek valahol anélkül, hogy az alispán úr ezekről számot adott volna.

Tudjuk, hogy a félretétel nem az ő, hanem a főispán érdeke volt, de mégis talán más módot kellett volna kitalálni a célból, hogy ama átiratok közgyűlés elé ne vitessenek, ha már az alispán úr is ezt akarta.

A közgyűlés a képviselő választói szavazóköroket és azok székhelyét is megállapította és pedig a 4 választókerületben összesen 29 -et.

A kereskedelemügyi miniszternek ama rendelete, mely az üzölgyi út kiépítését a békási útépitkezés befejezése után kilátásba helyezte, meglegedést keltett. A kászonjakabfalvi fürdőre vezető útnak a törvényhatósági utak sorába való felvételét, és a ditró—remetei útnak kiépítésére a szükséges póthitelt a közgyűlés megszavazta.

A központi választmány megalakításánál – mint előre látható volt – a hivatalos lista jutott többségre, melybe többnyire tisztviselők vétettek be, kik függő helyzetüknél fogva a képviselő-

választásokat intéző eme bizottságban a főispán bármily akaratával szemben állást sem foglalhatnak.

Közgyűlés elé került a vármegyei gazdasági egyesület javaslata is a tűzbiztosítás „egyesítése” tárgyában, mely arra irányult, hogy a községek vagyona egy biztosító társaságnál biztosíttassék.

A javaslat, mely egy társaságnak akarta lekötni a biztosításokat, nem fogadtatott el.

A megüresült két aljegyzői állásra Eröss József és Domokos Sándor szolgabírák, helyükre pedig Fejér György és Kovács Árpád közig. gyakornokok választottak meg. Sipos Lázár, ki 9 éve gyakornok, 32 szavazatot kapott. Szemere László pedig, ki évek óta díjtalan gyakornok, most sem jutott álláshoz.

Gróf Somsich Tivadarné kérése a vármegye javára telekkönyvileg is biztosított utó-örökösödési jog törlése iránt, vitára adott alkalmat, mely azzal végződött, hogy a közgyűlés a kérés teljesítését megtagadta.

A „Vigadó” átalakításának tervezete szintén vitát provokált, mert a magánjavak igazgatótanácsának javaslata azt tartalmazta, hogy az épület ama része, mely a kir. erdőhivatal részére átalakítás alá nem kerül, a színhelyi bizottságnak adassék bérbe évi 1300 koronaért nyilvános árverés mellőzésével. Ez a javaslat még a közgyűlés előtt több oldalról kifogás tárgyává tétetett, de a közgyűlés mégis megszavazta. —

Ha ez a határozat felsőbb hatóságilag is megerősítenék, úgy alkalmas lesz arra, hogy a „Vigadó” kérdését továbbra is felszínen tartsa, mert míg egyrészt a nyilvános árverésen kívül való

bérbeadás a közjavak értékesítésének sohasem helyes módja, addig másrészt az épület ellenőrzése sem lesz elég hatékony, mert mint a tapasztalat mutatja, igen sok gazda rendelkezik felette. —

Vitára adott alkalmat dr. Kovács Gyárfás kérése is családi pótlék megszavazása iránt, – mert a magánjavak ügyésze nem köztisztviselő, illetve nem rendszeresített javadalmazással bíró állást tölt be, fizetést nem húz, nyugdíjra igénye nincs s így családi pótlék iránti kérelmének sincs törvényes alapja.

Lapunk szerkesztője szólalt fel és mutatta ki a kérelem alaptalanságát s egyúttal hivatkozott arra, hogy elsősorban az alispán állásánál fogva kellett volna ez igény érvényülésének gátat vesse, mire az alispán ezt a kijelentést tette: „Minden oldalról sebezhető vagyok, de erről az egy oldalról nem, mert a magánjavak igazgatótanácsának ülésén jelen sem voltam”.

Ez a kijelentés nem volt alkalmas arra, hogy a tiszta valóságot előtárja, mert az alispán úr azon közbeszólásra, hogy ha az ülésen jelen lett volna akkor a pótlék iránti kérésnek ellent mondott volna-e, azt válaszolta, hogy ezt akkor sem tette volna.

De feltűnő volt az a kijelentés azért is, mert az alispán úr jelen volt az állandó választmány ülésén, hol ez az ügy tárgyalatott, de meg azért is, mert az előző nyílt közgyűlésen az alispáni székből beszélt a „kenyérbe juttatás” szándékáról közvetlenül a magánjának ügyészi állására elrendelt szavazás megejtése előtt, oly közgyűlésen, melynek tagjait jórészt községi előljárók és közigazgatási tisztviselők alkotják s így azoknak a szavaknak nem lett volna szabad ott elhangzania.

A közgyűlés azonban a pótlékot dr. Újfalusi Jenő pártoló hozzászólása után megszavazta, úgyszintén T. Nagy Imre kérésének is helyet adva, lakbér- és korpótlék címén mintegy 6400 koronát szavazott meg. —

Úgy tudjuk, hogy ez a kérés egyszer már előbb szerepelt egyik közgyűlés tárgysorozatában, de valamely okból eldöntésre nem került. Az ügy előzményeit kellően nem ismerjük, de annyit tudunk, hogy kérelmező már régen nyugalomba vonult, megszűnt az az iskola is, melynek igazgatója volt s így különösnek találjuk, hogy ama igényt csak most hosszú évek elteltével támasztotta. —

A közgyűlés köszönettel fogadta el Szabó Ferencz és neje Csíkszeredai lakosoknak a csíksomlyói árvaház javára adományozott alapítványát. —

A közgyűlés végén majdnem az estéli órákban került sorra a „kultúrpalota kérdése”, – melyhez több oldalról hozzá szóltak. – Bár mindenki előtt nyilvánvaló, hogy a magánjavak jóléte első sorban a vagyon rendeltetésének megfelelően a földművelés, ipar és kereskedelem egyetemes érdekének támogatására és kulturális célokra kell felhasználtassék s mindaddig, míg az a vagyon mindezt a célzt legalább megközelítőleg meg nem valósította, addig palotára, a szükséges és hasznos beruházások helyett improduktív célra nem fordíthat óriási összeget, – mégis a közgyűlés a kultúrpalota építését elhatározta.

Lapunk egyik számában felvett azon eszme, hogy a magánjavak másfél millió koronát kitevő értékpapírai beváltassanak és a befolyó készpénz olcsó jelzálogkölcönök nyújtá-

sára fordíttassék, indítvány alakjában szintén a közgyűlés elé került, mely azon javaslattal szemben, hogy a magánjavak igazgató-tanácsa a kérdést tegye tanulmány tárgyává és a legközelebbi gyűlés elé jelentést tegyen, – az értékpapírok beváltását elhatározta és ehhez a felsőbb hatóság jóváhagyását kérte. –

Az indítványnak több ellenzője akadt s csaknem kivétel nélkül olyanok, kik különböző bankoknál érdekeltségben vannak, s a kiknek ugyanezért nem lett volna szabad még megszólalni sem e nagy fontosságú ügy tárgyalásánál. –

(*Csiki Hírlap, vol.4, no.20, 1914. máj. 12., p.2*)

A honvédség köréből.

A király a magyar királyi honvédség tényleges állományában Ágoston Béla alezredest, a brassói 24. honvédgyalozezred pótzászlóaljának parancsnokát, magyarpéterlaki Körössy István alezredest, a brassói 24. honvédgyalozezred jelenlegi parancsnokát és Miklósi Lajos brassói 24. honvédgyalozezredbeli alezredest ezredesekké nevezte ki.

A király csíkszentmártoni Gergelyffy Ferenc századost őrnaggyá, dr. Nagy József tartalékos és csíkszentsimoni Lakatos Sándor népfelkelő hadnagyokat főhadnagyká nevezte ki.

Székely Miklós, Szemere László, Lukácsfi Kristóf, Révész Arthur és Révész Izidor hadnagyokat főhadnagyká nevezték ki.

(*Csiki Lapok, vol.27, no. 35, 1915. szeptember 1., p.3*)

Tanárok, tanítók és más érdeklődők figyelmébe!

ÉPP MOST JELENT MEG:

„A MADÁRTÖMÉSZET KÉZIKÖNYVE”

című munka, melyből a madár-tömeszetet bárki elsajátíthatja.

A 131 oldalon megjelent munkát Szemere László, az ornitológiai központ volt tisztviselője, a zsögödi Madártani Állomás (madártömő intézet) tulajdonosa írta. Illusztrálva van dr. Szlávny Tibor és szerző fényképfelvételeivel és rajzaival.

A könyvnek más irányú használhatósága is van, amennyiben benne a különféle magyarországi madártani szakírók által használt madárnevek tisztázva vannak egyeztető betűsorosokkal.

Kapható Vákár L. könyvkereskedésében, Csíkszeredában. Ára 2 korona 40 fillér frankó.

(*Csiki Lapok*, vol.28, no. 1, 1916. jan. 1., p.6)